

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет управління

Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

Силабус

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

освітньо-професійна програма Спеціальна освіта

спеціальність 016 Спеціальна освіта

спеціалізація 016.01 Логопедія

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри логопедії
та інноваційних технологій в інклюзії
Протокол № 1 від “15” січня 2025 р.

2024 – 2025 навчальний рік

1. Загальна інформація	
Назва практики	Навчальна практика
Викладач (-і)	Джус О.В. http://surl.li/phkfx Ленів З.П. http://surl.li/phkzi Лукачович Г.О. http://surl.li/phkhk
Контактний телефон викладача	+38-068-104-5000, +38 067-726-4941 +38-099-049-46-84
Е-mail викладача	oksana.dzhus@pnu.edu.ua zorianana.leniv@pnu.edu.ua, halyna.lukachovych@pnu.edu.ua
Формат практики	Очний (онлайн за наявності погодження)
Обсяг практики	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Консультації уточнити	Останній понеділок місяця: 16.00-17.00 108 а ГК або http://surl.li/phhxn – Джус О.В Остання п'ятниця місяця : 16.00-17.00. https://meet.google.com/yve-ewoa-grm - Ленів З.П. Остання середа місяця, 15.30-17.00 https://meet.google.com/ecv-sviz-vfz Лукачович Г.О.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/8135
2. Анотація	
Предметом навчальної практики на посаді логопеда є професійно-педагогічна діяльність, спрямована на корекцію мовленнєвих порушень, розвиток мовленнєвих та пізнавальних функцій у дітей з особливими освітніми потребами, а також організація співпраці з педагогами, батьками та розробка методичних матеріалів для забезпечення ефективності корекційної роботи, проведення дослідження, оформлення тез.	
3. Мета та завдання практики	
<p>Метою даної практики є поглиблення психолого-педагогічних знань, формування практичних навичок і умінь проведення досліджень та діагностики порушень мовлення; ознайомлення з видами та формами роботи вчителя-логопеда і інших фахівців, які проводять корекційно-розвивальні заняття з дітьми з порушеннями мовлення різної етіології і патогенезу у закладах різного типу; закріплення практичних навичок організації і проведення індивідуальної роботи, спрямованої на вивчення особливостей мовленнєвого розвитку дітей; спостереження за психолого-педагогічними проявами порушень у процесі різноманітних корекційних занять, розвивальних ігор тощо; проведення досліджень, написання наукових робіт.</p> <p>Завдання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Познайомити здобувача вищої освіти з основними видами практичної діяльності вчителя-логопеда; 2. Провести уточнення, закріплення і збагачення знань, отриманих при вивченні освітніх компонентів; 3. Застосовувати теоретико-методологічні знання з логопедії, спеціальної педагогіки і спеціальної психології, знання суміжних наук в практичній роботі з дітьми з порушеннями мовлення; 4. Ознайомитись з реалізацією безпосередньо у практичній діяльності знань з вивчених освітніх компонентів освітньої програми; 5. Організувати і проводити психолого-педагогічне вивчення особливостей розвитку дітей з порушеннями мовлення, аналізувати його результати й діагностувати виявлені порушення в розвитку мовлення; 6. Проводити методично-обґрунтований і адекватний ситуації вибір словесного матеріалу, 	

наочних і технічних засобів, сучасних комп'ютерних технологій, програм для вивчення дітей з мовленнєвими порушеннями;

7. Опанувати прийомами організації спільної роботи з психологами, вихователями, вчителями, музичним керівником і іншими співробітниками, які працюють з дітьми з порушеннями мовлення та іншими дітьми з особливими освітніми потребами

8. Організувати спілкування з батьками дітей з порушеннями мовлення і адекватно оцінювати їхні можливості в процесі проведення корекційно-розвивальної роботи;

9. Сформулювати основи проведення наукового дослідження, написання тез.

4. Програмні компетентності та результати практики

Компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів логопедії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-4. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК 6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний логопедичний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

СК 7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК 11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК 12. Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправні умови і клімат для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК 13. Здатність будувати гармонійні стосунки з особами з порушеннями мовленнєвого розвитку, їх сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК 16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення.

Результати

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз та синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації логопедичного супроводу в різних типах закладів

РН 8. Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, реалізовувати логопедичний супровід з урахуванням психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

5. Організація і зміст практики

Обсяг практики				
Вид практики		Загальна кількість годин		
Навчальна практика		180		
Ознаки практики				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова	
4	Спеціальна освіта	2	Нормативна	
План проходження практики				
Вид роботи			Год.	
Настановча конференція.			1	
Прибуття на базу практики.			1	
Скласти індивідуальний план роботи практиканта (в щоденнику практики). Вести щоденник практики.			1	
Відвідування логопедичних/корекційних занять з конспектуванням.			20	
Складання протоколів спостереження за логопедичними заняттями.			10	
Складання журналів спостереження за 2 дітьми			10	
Створення логопедичної гри.			20	
Проведення логопедичної діагностики і заповнення мовленнєвої карти.			20	
Написання психолого-педагогічної характеристики на дитину дошкільного/молодшого шкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу на базі практики .			10	
Написання логопедичної характеристики на дитину дошкільного/молодшого шкільного віку з порушенням мовленнєвого розвитку, що отримує корекційну допомогу на базі практики.			10	
Створення логопедичного посібника			10	
Виконання індивідуального завдання.			20	
Проходження курсів			10	
Написання тез і статті, розробка презентації та доповіді на конференцію.			25	
Складання звіту.			2	
Створення презентації про проходження виробничої практики.			2	
Оформлення і підписання документації практики.			1	
Завантаження матеріалів практики на googledrive (гугл диск кафедри).			1	
Здача у одному файлі заповненого вручну щоденника практики з підписом, печатками керівника (директора) і відгуком та підписом вчителя-логопеда (консультанта ІРЦ, терапевта мови і мовлення, вчителя-дефектолога, логопеда, дефектолога), характеристики від керівника Базы практики (директора) з підписом і печаткою, звіту з підписом здобувача освіти з QR-кодом на googledrive, на кафедрі логопедії та інноваційних технологій в інклюзії.			2	
Захист практики.			4	
			Заг.: 180	
6. Система оцінювання практики				
Загальна система оцінювання практики	Рейтингова оцінка	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
	90-100	A (відмінно)	відмінно	зараховано

		81-89	B (дуже добре)	добре	
		70-80	C (добре)		
		60-69	D (задовільно)	задовільно	
		50-59	E (достатньо)		
		26-49	FX	незадовільно	не зараховано
		25 і менше	F		
Вимоги до документації практики	<p><i>Щоденник практики</i> (надрукований книжечкою, заповнений вручну, (але для онлайн – з друкованим текстом) без граматичних, лексичних, орфографічних помилок з необхідними підписами і печатками, шаблон є на дистанційці, надрукований варіант на кафедрі).</p> <p><i>Протоколи спостереження за логопедичними заняттями на кожне відвідане заняття</i> (шаблон і приклад заповнення є на платформі дистанційного навчання, або друкований можна взяти на кафедрі та скопіювати. Можна заповнити вручну і просканувати чи якісно сфотографувати та вантажити у pdf форматі, або заповнити у MS word. Вантажиться на гугл диск кафедри в папку і називає <i>Протоколи аналізу.doc (docx)</i> чи <i>.pdf</i>.</p> <p><i>Журнал спостереження за двома дітьми</i> (шаблон є на платформі дистанційного навчання). Називає <i>Журнал спостереження за двома дітьми з порушеннями мовлення.doc (docx)</i> чи <i>pdf</i></p> <p><i>Мовленнєва карта</i> (шаблон, інструкція, матеріали для обстеження є на платформі дистанційного навчання, або друкований варіант шаблону можна взяти на кафедрі та скопіювати. Можна заповнити вручну і просканувати чи якісно сфотографувати та вантажити у pdf форматі, або заповнити у MS word. Вантажиться на гугл диск кафедри в папку і називає <i>Мовленнєва карта.doc (docx)</i> чи <i>.pdf</i>).</p> <p><i>Психолого-педагогічна характеристика</i> (пишеться на основі діагностики і заповненої мовленнєвої карти, шаблон і приклад заповнення є на платформі дистанційного навчання, або друкований можна взяти на кафедрі та скопіювати. Вантажиться на гугл диск кафедри в папку і називає <i>Психолого-педагогічна характеристика.doc (docx)</i> чи <i>.pdf</i>)</p> <p><i>Логопедична характеристика</i> (пишеться на основі діагностики і заповненої мовленнєвої карти, шаблон і приклад заповнення є на платформі дистанційного навчання, або друкований можна взяти на кафедрі та скопіювати. Вантажиться на гугл диск кафедри в папку і називає <i>Логопедична характеристика.doc (docx)</i> чи <i>.pdf</i>).</p> <p><i>Логопедична гра</i> (вимоги, алгоритм створення, шаблон, ресурси картинок, приклади є на платформі дистанційного навчання. Створює в Canva чи іншій подібній платформі або в Powerpoint). Гра має містити назву, мету, хід гри (з варіантами), бути логопедичною і вашою авторською, без використання штучного інтелекту. У документі гри робите посилання на платформу, де ви її створили, додаєте доступ за посиланням. Називає <i>Логопедична гра НАЗВА.pptx</i> чи <i>.pdf</i>).</p> <p><i>Логопедичний посібник</i> аналогічно як і гра має бути авторським вашим, приклад є на платформі дистанційного навчання, називає <i>Логопедичний посібник НАЗВА.pptx</i> чи <i>.pdf</i></p> <p><i>Тези, презентація, доповідь</i> (на платформі дистанційного навчання є перелік тем, вимоги, шаблони. Вибирає відповідно до списку, або уточнює ще у керівника, якщо хочете змінити).</p> <p><i>Звіт, характеристика</i> (на платформі дистанційного навчання є вимоги і</p>				

зразок, який ви доповнюєте власними розробками і висновками). <i>Індивідуальне завдання</i> (написання курсової роботи, проведення дослідження) - на платформі дистанційного навчання є методичка. Оберіть тему, запишіть в таблицю, коли затвердіть пишіть. <i>Презентація</i> (на платформі дистанційного навчання є шаблон).		
	Основні напрямки роботи здобувача-практиканта	Вага оцінки
Оцінювання результатів практики, відображених у звітній документації		
1	Правильно оформлені 2 протоколи аналізу логопедичних занять і більше.	5
2	За виготовлений навчальний посібник	15
3	За виготовлену логопедичну гру	15
4	За журнал спостереження за двома дітьми з порушеннями мовлення	5
5	За проведене діагностичне обстеження 1 дитини з порушеннями мовлення, заповнення мовленнєвої карти	10
6	За психолого-педагогічну характеристику	5
7	За логопедичну характеристику	5
8	Виконання індивідуального завдання.	5
9	Тези, доповідь, презентація	5
Всього		70
Оцінювання процедури захисту практики		
1	Належний рівень оформлення щоденника практики (з фіксацією усіх робочих днів, з відповідними до завдань практики записами тощо)	5
2	Підготовлений звіт про проходження практики,	10
3	Презентація матеріалів практики та захист її результатів	15
Всього		30
Підсумкова оцінка		100
До 10 балів додатково за курси, які пройшли під час практики. Додатковий бал за поширення відео з вправами та завданнями в соціальних мережах з позначкою/тегом кафедри.		

Умови допуску до підсумкового контролю	Завантажені вчасно матеріали практики на googledrive (гул диск) кафедри; здані вчасно: заповнений вручну щоденник з підписом, печатками керівника (директора) і відгуком та підписом вчителя-логопеда (або консультанта ІРЦ, терапевта мови і мовлення, вчителя-дефектолога, логопеда, дефектолога), характеристика від керівника Базы практики (директора) з підписом і печаткою звіту з підписом здобувача освіти з QR-кодом на googledrive на кафедрі логопедії та інноваційних технологій в інклюзії.
Підсумковий контроль	Контроль за проходженням студентами практики покладається на керівника від кафедри Університету. Підсумки практики підбиваються на звітній конференції (після представлення звітної документації, публічної презентації підсумків практики перед комісією, яка складається із керівників від баз практики Університету). Практика оцінюється комісією кафедри, враховуючи пропозиції керівників практики від базової установи та від кафедри, результати захисту методичних матеріалів, виконання завдань практики, підсумків практики, самооцінку студента. Розрахунок рейтингових балів відбувається шляхом накопичення поточних балів за кожне виконане завдання.

7. Політика практики

Академічна доброчесність: Здобувач освіти має самостійно виконати завдання (створення логопедичної гри, конспектів занять, індивідуального плану логопедичної роботи та ін.) без використання штучного інтелекту. Якщо здобувач освіти користується інтернет-джерелами і літературою, то має робити посилання на них. Крім того, виконані завдання мають містити власні завдання і мінімум 5 посилань.

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

- [Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)
- [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».](#)
- [Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».](#)
- [Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.](#)
- [Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.](#)
- [Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.](#)
- Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять:

Здобувач повинен вчасно приходити на конференції, на практику.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується [«Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” \(введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019\) \(див. стор. 4.\).](#) Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Неформальна освіта:

Додатковий бал до 10 балів за проходження курсів.

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

Coursera, Prometheus, Edera, Futurelearn, ВУМ, Дія, Всеосвіта, Наурок, Освіторія, ua.udemy та ін.

8. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей: Монографія. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. 95 с.
2. Гінжелюк О. В. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [р], [р'] дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / О. В. інжелюк, О. В. Дідусенко, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., виправ, та доповн. Запоріжжя:ТОВ "ЛПС" ЛТД. 172 с.
3. Дорошенко С. О. Конспекти логопедичнихзанять із навчання правильної вимови звуків [л], [л'] дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / С. О. Дорошенко, І. В. Кацька, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., виправ. та доповн. ТОВ "ЛПС" ЛТД. — 184 с. Запоріжжя:
4. Федорович Л. Постановка звуків у вимові дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. ЛПС. 2021 124 с.

5. Комплексна оцінка розвитку дитини з мовленнєвими порушеннями: навч.-метод. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед.ун-т імені Павла Тичини, Ф-т дошкільної та спец. освіти; уклад. Л. А. Черніченко. – Умань: Візаві, 2022. – 142 с.
6. Лукачович Г. О. Теоретичні засади опанування лексиною природничого змісту дошкільниками із загальним недорозвиненням мовлення. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 50. Том 1. С.119-124. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/50.1.25>
7. Мазур Н. В. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [с], [с'], [з], [з], [4], [ц], [дз], [дз] дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / Н. В. Мазур, В. М. Романенко, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., виправ. та доповн. - Запоріжжя: ТОВ "ЛПКС" ЛТД. – 388 с.
8. Малярчук А. Я. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів К.: Літера ЛТД, 2008. 336 с.
9. Олефір О.І. Конспекти логопедичних занять із навчання правильної вимови звуків [ш], [ж], [ч], [дж] та звукосполучення (шч) дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. / О. І. Олефір, А. В. Патинка, Л. О. Федорович; за наук. ред. Л. О. Федорович. 2-ге вид., вип. та доповн. Запоріжжя: ТОВ "ЛПКС" ЛТД. – 272 с.
10. Психолінгвістичні дидактичні технології діагностики і подолання мовленнєвих порушень у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення : навчально-методичний посібник / Е. Данілавичюте, Л. Трофименко, В. Ільяна, Ю. Рібцун, З. Мартинюк, Г. Грибань. – Інститут спеціальної педагогіки і психології НАПН України, 2022. – 847 с.

Додаткова

11. Гаврилова Н.С. Прийоми постановки звуків мовлення. *Rodzina centrum swiata*. / Pod redakcja naukowa Urzuli Grucy-Miasik. Rzeszow: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2014. Str. 331-339.;
12. Гаврилова Н.С. Постановка голосних звуків мовлення –о-, -у- у дітей. Науково-методичний журнал «Логопедія». – 2013 р. - №4. – С. 14-26.
13. Гаврилова Н. Методика формування та стимуляції вимови фонем. Актуальні питання корекційної освіти. Вип. 13. 2019. С 18-36.
14. Гаврилова Н. С. Методика постановки звука -и- Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : Соціально-педагогічна. 2013. Вип. 23(2). С. 172-178. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkp_sp_2013_23\(2\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkp_sp_2013_23(2)_25)
15. Гаврилова Н. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ АРТИКУЛЯЦІЇ ФОНЕМИ [Р] Актуальні питання корекційної освіти. Вип. 16 .Том 1. 2020
16. Гаврилова Н.С. Методика корекції порушень артикуляційної моторики кінестетичного типу Актуальні питання корекційної освіти Випуск №10. 2018.
17. Галущенко В., Хлебнікова К. Особливості роботи педагогів в спеціальному закладі компенсуючого типу з дітьми з порушеннями мовлення. *The 4 th International scientific and practical conference. Modern research in world science*. July 10-12, Lviv, Ukraine. 2022 С. 484–490.
18. Галущенко В., Морозова Г. Особливості застосування вправ моторної компенсації розвитку дітей логопедичної групи з тяжкими порушеннями мовлення. *The 4 th International scientific and practical conference. Modern research in world science*. July 10-12, Lviv, Ukraine. 2022С. 252–258.
19. Данілавичюте, Е. А. Нейродинамічна основа моделювання мовлення та дрібної моторики в контексті комплексної технології надання допомоги при ДЦП. *Особлива дитина: навчання та виховання*. № 4. 2015. С. 8–16
20. Індивідуальна освітня траєкторія та індивідуальний навчальний план: що це і для кого [Електронний ресурс]. 2022. Режим доступу до ресурсу: <https://nus.org.ua/bez-rubryky/indyvidualna-osvitnya-trayektoriya-ta-indyvidualnyj-navchalnyj-plan-shho-tse-i-dlya-kogo/>.
21. Калініченко І.О. Любити і допомагати: путівник для батьків дітей з інтелектуальними порушеннями: навчально-методичний посібник. Полтава: ПОІППО, 2018. 88 с.
22. Квітка Н.О., Лапін А.В. Технології корекційно-розвивальної роботи в інклюзивному навчальному закладі: позаурочний час. Київ, 2020. 156 с.

23. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Навчання дітей з особливими освітніми потребамив інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304с.
24. Книга взаємозв'язку між учителем-логопедом і вихователем логопедичної групи. Середній дошкільний вік : навчальний посібник / О.М. Ляшенко, Н.О. Сич, Т.А. Малюченко та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2022. 80 с.
25. Логопедія: Підручник для вищої школи. За ред. М. К. Шеремет. К.: «Слово», 2018. 376 с
26. Лопатинська Н.А. Системний підхід до нейрологопедичної діагностики комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2019. Вип. 15 (2020). С. 130-144.
27. Лопатинська Н. А. Сучасні нейротехнології у логокорекційній діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. Колективна монографія. Корекційно-реабілітаційна діяльність в сучасному освітньому просторі : монографія / за заг. ред.О.В.Боряк, Т.М. Дегтяренко. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 257 с. С. 162–183.
28. Ленів З. П., Сушко О.І. Практичні аспекти формування ручного праксису в дітей із порушеннями мовлення. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2012. Вип. 21. С. 158-161. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_019_2012_21_42
29. Лукачович Г. О. Теоретичні засади опанування лексиною природничого змісту дошкільниками із загальним недорозвиненням мовлення. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 50. Том 1. С.119-124. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2022/50.1.25>
30. Малярчук А. Я. Розвиток усного і писемного мовлення молодших школярів К.: Літера ЛТД, 2008. 336 с.
31. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти / Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О., Данілавічюте Е.А. та ін. Київ, 2021. 24 с.
32. Миронова С. П., Буйняк М. Г. Професійна діяльність та особистість корекційного педагога: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. 136 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/5706/Myronova-S.P.-Buiniak-M.H.-Profesiina-diiialnist-ta-osobystist-korektsiinoho-pedahoha.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
33. Миронова С.П., Буйняк М.Г., Гаяш О.В. Методика проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми з порушеннями пізнавальної діяльності: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 172 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/6836/Metodyka-provedennia-korektsiino-rozvytkovykh-zaniat-z-ditmy-z-porushenniamy-piznavalnoi-diiialnosti.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
34. Мілевська О.П. Сутність поняття „логопедичної гімнастики”: сучасний погляд. *Актуальні питання корекційної освіти*. Вип. 10. 2018.
35. Недозим І.В. Учні початкових класів із розладами аутистичного спектра: навчання та розвиток: навчально-методичний посібник. Харків, 2020. 96 с.
36. Організаційні засади діяльності асистента вчителя в інклюзивному класі: метод. посіб. / уклад.: О. В. Коган та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 110 с.
37. Омельченко І.М. Методичні рекомендації з організації і проведення корекційно-розвивального навчання школярів із затримкою психічного розвитку: методичні рекомендації. Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. К., 2019. 59 с.
38. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ, 2018. 252 с.

39. Порадник батькам: практичні рекомендації під час дистанційного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями / навчально-методичний посібник / авт.: О. Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, І. Сухіна, С. Трикоз. За заг. ред. О. Чеботарьової. К.: ІСППімені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. 154 с.
40. Практичні аспекти діяльності інклюзивно-ресурсного центру : методичний посібник / автори-укладачі: О. В. Коган, О. А. Манукян. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2020. 96 с.
41. Прохоренко Л.І., Бабяк О.О., Баташева Н.І., Душка А.Л., Недозим І.В., Омельченко І.М., Орлов О.В. Навчання дітей з порушеннями когнітивного розвитку в умовах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник / за ред. В.В. Засенко, Л.І. Прохоренко. Київ, 2020. 435 с.
42. Рібцун Ю. В. Дитина з порушеннями мовленнєвого розвитку Харків: Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с.
43. Рібцун Ю. В. Діалогова взаємодія педагогів та учнів початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення (1-2, 3-4 класи) («Мистецька галузь», «Технологічна галузь») // Стандартизація навчально-методичного забезпечення навчання молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення: навч.-метод. посіб. К. : Ін-т спец. педагогіки і психології ім. М. Ярмаченка НАПН України. 2020. 57 с.
44. Рібцун Ю. В. До питання створення універсальних освітніх програм для дітей з особливими мовленнєвими потребами. *Особлива дитина: навчання і виховання.* № 1, 2022. С. 53–68.
45. Рібцун Ю.В. Вивчення практичних функцій молодших школярів з особливими мовленнєвими потребами. *Особлива дитина: навчання і виховання.* № 3, 2021. С. 28–45.
46. Рібцун Ю.В. Реалізація логопсихосинергетичного підходу у формуванні практичних функцій у дітей із заїканням. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету.* 2022. С. 220–224.
47. Рібцун Ю. В. Методичні рекомендації щодо формування фонетико-фонематичної складової експресивного мовлення молодших дошкільників із ЗНМ. *Український логопедичний вісник : зб. наук. пр. – Вип. 1. – 2010. – С. 72–81*
48. Савінова Н. В. С 13 Інклюзивне навчання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з психофізичними порушеннями. Частина 3. (Для змішаної форми навчання) : навчально-методичний посібник / Н. В. Савінова, М. І. Берегова, Д. М. Борулько. Миколаїв: Видавець Румянцева Г. В., 2022. 184 с.
49. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. / Укл: Тетяна Скрипник. Київ, 2015. 63 с.
50. Федорович Л.О., Чубенко О.В. Логопедична робота з дітьми із фонетико- фонематичними порушеннями мовлення: завдання, вправи, ігри. Запоріжжя : ЛПІС ЛТД, 2018. 306 с.
Федорович Л.О. Логопедичний альбом: навчальний наочний посібник. Запоріжжя: ЛПІС ЛТД, 2014. 144 с.

завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор
кандидат педагогічних наук, доцент
викладач кафедри

Оксана ДЖУС
Зоряна ЛЕНІВ
Галина ЛУКАЧОВИЧ